

BURGERONDERZOEK SITTARD-GELEEN, 2014

**Hoe beoordelen de inwoners hun gemeentebestuur en
de kwaliteit van de leefomgeving en
waar hangt dat oordeel van af?**

Harrie Schaepkens
Kennismanager

Gemeente Sittard-Geleen
Cluster Concern | Team Automatisering en Dataservice
T 046-4778349, M 06-46768268
E Harry.schaepkens@Sittard-Geleen.nl, [www.Sittard-Geleen](http://www.Sittard-Geleen.nl)

Postbus 18, 6130 AA Sittard
Bezoekadres: Hub Dassenplein 1, 6131 LB Sittard

INHOUDSOPGAVE.

Pagina.

Inleiding	3	
1. Conceptueel model kwaliteitsaspecten	4	
2. Gemeente, kwaliteit van het gemeentebestuur.		5
2.1 Gegevens en analyse m.b.t. de onderzoeksvragen	5	
3. Leefbaarheid woonomgeving.	8	
3.1 Kwaliteit van de woonomgeving.	8	
Inleiding.	8	
3.1.1 Beleving en beoordeling woonomgeving.	10	
3.1.2 Verschillen tussen de buurten.	11	
3.1.3 Conclusie.	15	
3.2. Leefbaarheid, de fysieke omgeving.	16	
3.2.1. Conclusie.	17	
3.3 Leefbaarheid: Sociale Cohesie	18	
3.3.1 Conclusie.	21	
3.4 Overlast, criminaliteit en veiligheid.	22	
3.4.1 Overlast.	22	
3.4.2 Onveiligheid.	22	
3.4.3 Verloedering van de woonomgeving.	22	
3.4.4 Conclusie.	24	
4. Criminaliteit en veiligheid.	25	
4.1 Bedreiging.	25	
4.2 Slachtofferschap van Vermogensdelicten (diefstal en inbraak).	26	
4.3 Geweld-(vermogensdelicten).	26	
4.4 Slachtofferschap totaal (diefstel, inbraak, geweld).	26	
5. Leefbaarheid en de beleving van de bewoners..	29	
5.1 Gehechtheid aan de wijk.	29	
5.2 De woning.	31	
5.3 Verantwoordelijkheid en betrokkenheid.	31	
5.4 Minder betrokkenheid in slechtere buurten.	31	
Conclusie	34	
Bijlagen	35	

Inleiding

In begin 2014 is door de gemeente Sittard–Geleen een burgeronderzoek uitgevoerd. Eerder gebeurde dat in 2005, 2007, 2009 en 2011.

Het Burgeronderzoek is een grootschalige enquête van de gemeente Sittard-Geleen onder haar inwoners. De enquête kon via internet of via een papieren vragenlijst worden ingevuld. Het onderzoek is verdeeld in een vragenlijst op gemeenteniveau met centrale thema's en een onderdeel op buurt/kern niveau met thema's die voor de betreffende buurt/kern van belang zijn.

De inwoners krijgen op deze manier de gelegenheid zich uit te spreken over het bestuur en het beleid in hun gemeente. Het doel hiervan is voeling te houden met wat er leeft in de lokale gemeenschap en regelmatig terugkoppeling te krijgen op de kwaliteit van het gevoerde beleid en de dienstverlening.

Nieuwe bestuurlijke opgaven en de toenemende druk tot bezuinigingen vragen om een krachtig en stabiel gemeentebestuur. Bezuinigingen brengen lastige keuzes met zich mee waarvoor het nu minder eenvoudig is politieke meerderheden te vinden. Nieuwe bestuurlijke opgaven vergroten de politieke druk om te presteren, terwijl de politieke steun om die opgaven te realiseren minder vanzelfsprekend is. Er zijn goede redenen om te veronderstellen dat deze ontwikkelingen invloed hebben op de oordelen van inwoners over de kwaliteit van hun gemeentebestuur. Als lokale besturen door o.a. bezuinigingen minder goed in staat zijn om tegemoet te komen aan de wensen en problemen van inwoners, heeft dat gevolgen voor hun acceptatie van, tevredenheid met en vertrouwen in gemeentebestuurders en hun beleidsprestaties.

Om een beter beeld te kunnen krijgen van de mogelijke gevolgen van deze politiek-bestuurlijke ontwikkelingen voor ervaren kwaliteit van het lokaal bestuur, is van belang inzicht te geven in de verschillende aspecten en achtergronden ervan.

Op grond hiervan zijn twee onderzoeksvragen geformuleerd:

“Hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur en waar hangt dat oordeel van af?”

“Hoe beoordelen inwoners hun fysieke- en sociale leefomgeving en waar hangt dat oordeel van af?”

Hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur en waar hangt dat van af?

Na een korte beschrijving –theoretisch concept over het begrip kwaliteit wordt uiteengezet hoe de aspecten en achtergronden van lokale kwaliteit zijn onderzocht.

Vervolgens zal aan de hand van de oordelen van inwoners over hun gemeentebestuur een beeld worden geschetst van de ervaren kwaliteit van het lokale bestuur.

Zie bijlage 1.

Hoe beoordelen inwoners hun fysieke- en sociale leefomgeving en waar hangt dat oordeel van af?

Om deze vraag te beantwoorden zijn twee kwaliteitsaspecten ontwikkeld, waarin de mogelijke samenhang kan worden weergegeven tussen de omgevingsfactoren

In het aspect leefbaarheid woonbuurt zijn 6 omgevingsfactoren opgenomen en in het aspect buurtproblemen 4. De meeste omgevingsfactoren bevatten meerdere items kunnen.

Zie bijlage 2.

Aangezien veiligheid, lees sociale veiligheid, hoog op de agenda staat, wordt hieraan in deze rapportage bijzondere aandacht besteed. De invloed van factoren op veiligheidsbeleving wordt eveneens met behulp van een conceptueel model getoetst. Zie bijlage 3.

1. Conceptueel model kwaliteitsaspecten

1.1. De kwaliteit van het lokaal bestuur is een complex concept dat verschillende aspecten en facetten kent. Niet in het minst omdat de gemeente meerdere gedaanten heeft waarvoor verschillende kwaliteitscriteria gelden. De gemeente is het zelfbestuur van de lokale gemeenschap, dienstverlener en medeoverheid; en aan iedere rol kunnen andere eisen worden gesteld (Toonen e.a., 1998). Als lokale kwaliteit wordt ingeperkt tot de eerste gedaante van de gemeente, gaat het o.a. om de mate waarin het gemeentebestuur signalen vanuit de samenleving en de burgerij oppikt, deze signalen ook serieus neemt, om toegankelijkheid en openheid daarvoor en volgens burgers tegemoetkomt aan hun wensen en opvattingen, .

Hiervoor is het van belang dat besturen en bestuurders oor hebben voor de belangen en ideeën van burgers, dat het bestuur betrouwbaar handelt en dat het uiteindelijk resultaten weet te boeken.

Dit kwaliteitsaspect wordt RESPONSIVITEIT genoemd.

1.2. - Het tweede aspect betreft de gemeentelijke beleidsprestaties op het gebied van de openbare ruimte: de kwaliteit van wegen, pleinen en openbaar groen, de bereikbaarheid van de gemeente en de buurt met de auto, de parkeergelegenheid, (verkeers-) veiligheid en de zorg van de gemeente om het voorzieningenniveau in de buurt te handhaven en te versterken.

Hoewel vooral de hoogte van het voorzieningenniveau niet geheel kan worden teruggevoerd op de beleidsinspanningen van het gemeentebestuur (de vestiging of het vertrek van een winkel of horecagelegenheid is immers een verantwoordelijk van private ondernemingen), kan de gemeente hier wel in voorwaardenscheppende sfeer een belangrijke rol vervullen.

Dit kwaliteitsaspect wordt als KWALTEIT LEEFBAARHEID WOONBUURT/OMGEVING aangeduid.

1.3. Het derde kwaliteitsaspect wordt omschreven als LEEFBAARHEID EN DE BELEVING VAN DE BEWONERS.

De beleving die mensen hebben van hun wijk correspondeert niet een-op-een met de op basis van de objectieve en intersubjectieve kenmerken bepaalde leefbaarheid van een buurt. Mensen kunnen persoonlijke redenen hebben om meer of minder tevreden te zijn met hun woonsituatie, los van de feitelijke omstandigheden. Zo kan iemand veel last hebben van z'n burens terwijl de wijk verder geen leefbaarheidsproblemen heeft. In deze paragraaf gaan we nader in op de gehechtheid aan de buurt, de woning verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

Het tweede kwaliteitsaspect houdt sterk verband met output-kwaliteit, al heeft het ook wat elementen van throughput-kwaliteit. Het laatste kwaliteitsaspect heeft betrekking op de zorg van de gemeente en haar partners (o.a. woningvereniging, maatschappelijke instellingen) voor enerzijds de kwaliteit van de leefomgeving en anderzijds het stimuleren en faciliteren van de inwoners tot het nemen van eigen initiatief.

2. Gemeente.

Kwaliteit van het gemeentebestuur.

2.1 Gegevens en analyse m.b.t. de onderzoeksvraag “hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur en waar hangt dat oordeel van af?”

De vragenlijst op gemeenteniveau bevat 41 vragen. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van 2000 personen van 18 jaar en ouder. 698 personen hebben de vragenlijst ingevuld en geretourneerd. (34,90 procent).

De enquêteresultaten zijn gewogen naar geslacht en leeftijd, zodat een representatief beeld kan worden gegeven van de oordelen van inwoners over het gemeentebestuur.

N.B. Het Burgeronderzoek is ontworpen als een verkennend/beschrijvend onderzoek en niet als een verklarend onderzoek. De vraagstelling en de antwoordcategorieën maken om deze reden enkele statistische analyse dan ook slechts ten dele mogelijk.

Met behulp van statistische analyses (factor-componentanalyse is nagegaan of er in de antwoorden op de enquête vaste patronen zijn te ontdekken, die duiden op verschillende aspecten die de respondenten onderscheiden als zij het gemeentelijk functioneren beoordelen.

De resultaten van deze analyses (zie bijlage 1) laten zien dat de kwaliteit van het gemeentebestuur voor inwoners in drie afzonderlijke aspecten uiteenvalt. (onder kopje 1 conceptueel model kwaliteitsaspecten, zijn de drie kwaliteitsaspecten beschreven). De kengetallen in percentages zijn opgenomen in het zogenoemde tabellenboek. Burgeronderzoek 2014.

Naast oordelen over verschillende aspecten van het gemeentelijke functioneren, is de inwoners ook gevraagd te reageren op de stelling ‘ **wanneer ik alles op een rijtje zet vind ik dat mijn gemeente goed wordt bestuurd**’.

Om een betere indruk te krijgen van de algemene kwaliteit van het gemeentebestuur en van de verschillende aspecten hiervan, zijn de 11 items, waaruit het kwaliteitsaspect responsiviteit is samengesteld omgerekend tot één rapportcijfer.

Dit rapportcijfer bedraagt 5,4

Door na te gaan in welke mate deze score van het eerste kwaliteitsaspect responsiviteit bijdraagt aan dit algemene kwaliteitsoordeel, kan een beeld worden gegeven van het relatieve belang dat men aan dit kwaliteitsaspect toekent. Hiertoe is een multiple regressieanalyse- énter en stepwise’ uitgevoerd die aangeeft welke unieke bijdrage dit kwaliteitsaspect levert.

De mate waarin responsiviteit bijdraagt aan de algemene tevredenheid over het gemeentebestuur, de (‘R Square’, gecorrigeerd in Adjusted R-Square), geeft aan hoeveel van de variantie hierin door responsiviteit, wordt verklaard, is 0,609

Anders gezegd 60% van de score over de kwaliteit van het gemeentebestuur wordt verklaard door het kwaliteitsaspect responsiviteit.

Tabel 1. Mate waarin kwaliteitsaspecten bijdragen aan algemene kwaliteit, R-square en standaard regressiecoëfficiënten (bèta's), (N=449)

Model	R Square	Adjusted R Square
1	0,422	0,42
2	0,505	0,501
3	0,569	0,564
4	0,595	0,588
5	0,609	0,6
6	0,619	0,609

Predictoren

Model 1.

het gemeentebestuur is er tot nu toe in geslaagd enkele belangrijke problemen in de gemeente op te lossen. (42% verklaring)

Model 2.

1 +het belastinggeld wordt in mijn gemeente over het algemeen goed besteed.((+8%)

Model 3

1+2+ het gemeentebestuur doet veel om de mensen bij het bestuur van de gemeente te betrekken (+ 6%)

Model 4

1+2+3+ gemeenteraadsleden weten over het algemeen goed wat er speelt onder de mensen (+2,6%)

Model 5

1+2+3+4+leden van de gemeenteraad bekommeren zich om de mening van mensen zoals ik.(0%)

Percentage verklaring 61,9%

Zoals tabel 1 laat zien, draagt de score voor 'oplossen belangrijke problemen' veruit het sterkst bij aan de algemene tevredenheid met het gemeentebestuur (42%)

In model 2 zien we dat de score op de vraag 'het belasting wordt goed besteed, slechts een klein versterkend effect heeft en 9% toevoegt aan model 1.Uiteindelijk resulteren de 6 modellen in een percentage van 61%.verklaring.

Bij beoordeling van het gemeentebestuur zorgt de mate waarop men openstaat voor signalen van de burgers en de afspraken nakomt voor een klein versterkend effect. Bijna alle inwoners (83%) stellen het op prijs als het gemeentebestuur zich meer zou presenteren op bijv. wijkbijeenkomsten. Het mag duidelijk zijn dat het antwoord op deze stelling 0% effect heeft op de kwaliteit van het functioneren van het gemeentebestuur; het verband tussen deze twee items is matig sterk en negatief.

De score, uitgedrukt in een rapportcijfer, op de vraag bent u tevreden over het gemeentebestuur, bedraagt 5,2.(er is geen significant verschil met de algemene score van de responsiviteit).

Het gemiddelde rapportcijfer van 133 gemeenten, als kwaliteitsoordeel over het functioneren van het gemeentebestuur (Boogers, M., *Lokale legitimiteit. Hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur, faculteit Management en Bestuur aan de Universiteit Twente, 2013*) bedraagt 6,1. Het verschil tussen deze score en de score 5,4 van Sittard-Geleen is significant.

Het ligt voor de hand te verwachten dat de kwaliteitsoordelen van inwoners over het functioneren van gemeenten – samenhangt met verschillende gemeentekenmerken. In bestuurskundige onderzoeken let men daarbij doorgaans vooral op schaalgrootte (zie o.a.: Abma, 2012), maar ook andere geografische kenmerken kunnen van belang zijn. Daarbij kan in de eerste plaats worden gedacht aan de meerkernigheid van gemeenten.

In tabel 2 is het oordeel over het gemeentebestuur naar stadsdeel opgenomen.

Tabel 2. Oordeel over gemeentebestuur naar stadsdeel

Oordeel over gemeentebestuur	
Stadsdelen	Rapportcijfer
Born en kleine kernen	5,1
Westelijk Geleen	5,3
Oostelijk Geleen, Munstergeleen, Windraak	5,2
Westelijk Sittard	5,6
Oostelijk Sittard	5,3

Het verschil in beoordeling tussen de stadsdelen is niet significant. Een analyse op buurtniveau kan niet worden gemaakt omdat de betreffende items zijn opgenomen in het onderzoek gemeente en derhalve buurtniveau veelal geen valide cases aanwezig zijn.

De belangrijkste items die bijdragen aan de ontevredenheid over het gemeentebestuur zijn:

- 'besteding van het belastinggeld' (42,8%)
- 'het zich bekommeren om de mensen' (39,4%)
- 'de mensen erbij betrekken' (29,8%)
- 'weten wat er speelt onder de mensen' (22,4%)

Tabel 3 geeft aan in welke mate persoonskenmerken van invloed zijn op de oordelen over het lokaal bestuur.

Tabel 3. Kwaliteitsoordeel responsiviteit naar persoonskenmerk

Kwaliteitsoordeel responsiviteit naar persoonskenmerk	
Leeftijd (categorie)	Rapportcijfer
18-34 jaar	5,8183
35-54 jaar	5,1718
55-74 jaar	5,4600
75 jaar e.o.	5,6601
Geslacht	
Man	5,4407
Vrouw	5,3894
Herkomst	
Niet in Ned. geboren	6,5318
In Ned. geboren	5,3624

De gevonden verschillen zijn niet significant. De persoonskenmerken van de respondenten zijn daarmee dus geen erg belangrijke verklarende factor voor de ervaren kwaliteit van het gemeentebestuur. Dat geldt ook voor de factor leeftijd. Opvallend is wel dat vooral de jongste inwoners (18-34 jaar) en de oudste inwoners (75 jaar e.o.) iets meer tevreden zijn over de responsiviteit dan de andere twee leeftijdscategorieën.

De resultaten van de 2 overige aspecten, te weten, KWALITEIT VAN DE WOONBUURT/ OMGEVING en BUURTPROBLEMEN in de navolgende paragrafen besproken.

3. Leefbaarheid woonomgeving.

3.1 Kwaliteit van de woonomgeving.

De kwaliteit van de woonbuurt wordt beschreven aan de hand van de aspecten:

- Beleving van de woonomgeving
- Fysieke voorzieningen in de buurt
- sociale Cohesie,
- oordeel en ontwikkeling van de buurt
- Beoordeling van de woonomgeving aan de hand van:
 - Leefbaarheid
 - veiligheid

Inleiding.

Het begrip leefbaarheid is de laatste jaren niet meer weg te denken uit het politieke en publieke debat over de kwaliteit van wijken en buurten. De opkomst van de 'leefbaarheidspartijen', de politieke campagnes in 'de wijken' en de toenemende aandacht van de media voor 'leefbaarheid en veiligheid' zijn wat dat betreft klare tekenen.

Leefbaarheid kent vele omschrijvingen. De een zal denken aan de kwaliteit van het leefmilieu en denkt aan factoren als luchtkwaliteit en omgevingslawaaï. De ander denkt bij leefbaarheid aan de kwaliteit van de fysieke woonomgeving en weer een ander aan de sociale kwaliteit van de woonomgeving of aan alles tegelijk.

In het Burgeronderzoek 2014 zijn aan de bewoners een groot aantal vragen gesteld over de kwaliteit van hun woonomgeving. In dit rapport wordt op basis van die vragen de manier waarop de bewoners de leefbaarheid ervaren in beeld gebracht. Dit is dus subjectief. Aan het Burgeronderzoek zijn objectieve gegevens gekoppeld om te kijken in welke mate de subjectieve oordelen beïnvloed worden door de objectieve situatie

Maar wat bepaalt nu volgens de bewoner het sterkst de leefbaarheid? Dat is de cumulatie van problemen, waarbij de bewoner het gebrek aan sociale interactie als het meest problematisch ervaart. Voor de aanpak geeft dat stof tot discussie omdat over de aanpak van fysieke omgeving wel kennis bestaat, maar hoe doe je dat met de sociale omgeving?

De bewoners van de buurten staan centraal in de analyses. Het gaat om hun oordeel en dus niet om de mening van experts, deskundigen of onderzoekers. Tegelijkertijd is echter niet 'zomaar' elke opinie geteld. Er is gezocht naar **verklaarbare** oordelen. Dit zijn oordelen die aantoonbaar samenhangen met de feitelijke situatie in een wijk. Het gaat ook om oordelen die door de meeste mensen in de wijk worden gedeeld. Het is niet zonder meer mogelijk om met een momentopname als het Burgeronderzoek oorzakelijke verbanden vast te stellen.

De centrale vragen van het onderzoek luiden:

Welke factoren zijn in welke mate bepalend voor het oordeel van de bewoners om te identificeren wat leefbaarheid is, of beter: welke aspecten/ factoren spelen een belangrijke rol bij de perceptie van de woon- en leefsituatie?

"Hoe beoordelen inwoners hun fysieke- en sociale leefomgeving en waar hangt dat oordeel van af?"

In algemene zin gaan we er vanuit dat het oordeel over de kwaliteit van de woon/buurtgeving (leefbaarheid) tot stand komt zoals weergegeven in onderstaand denkmodel (hier verkort weergegeven)

(o.a. R. van der Wouden & E. de Bruijne (2001) De Stad in de omtrek: Sociaal Cultureel Planbureau, en K. Leidelmeijer en I. van Kamp (2003) Kwaliteit van de leefomgeving en Leefbaarheid, Amsterdam, ROGO Research en Advies en RIVM)

Theoretisch model voor de beleving van de woon- en leefsituatie.

- de fysieke omgeving (de openbare ruimte en de voorzieningen)
- de sociale omgeving (de inwoners en hoe men met elkaar omgaat)
- overlast criminaliteit en veiligheid

NB. De drie thema's staan niet los van elkaar. Het is met een momentopname als het Burgeronderzoek niet goed mogelijk om causale relaties vast te stellen.

Als bijvoorbeeld het aandeel flats in een buurt sterk samenhangt met het aandeel allochtonen in de buurt en buurten slechter worden gewaardeerd naarmate de dichtheid hoger wordt en er meer allochtonen wonen, kan niet zonder meer worden vastgesteld of het aandeel allochtonen danwel de hoge dichtheid van de bebouwing de 'bepalende' factor is.

Bij de beleving van de woonomgeving wordt onderscheid gemaakt tussen de fysieke omgeving, zoals het type bebouwing, de hoeveelheid groen op straat en voorzieningen, en de sociale woonomgeving, waaronder het contact tussen buurtbewoners, gevoelens van saamhorigheid en de bevolkingssamenstelling.

Naast deze 'neutrale' aspecten van de fysieke en sociale leefomgeving komen vormen van overlast en criminaliteit apart aan bod als aspecten van de woonomgeving die de waardering in negatieve zin beïnvloeden. Overlast kan zowel sociaal zijn, voortkomend uit interactie met buurtbewoners, als fysiek, zoals verloedering en vervuiling. Daarnaast zijn er specifieke bronnen van overlast, zoals verkeersoverlast, geluidsoverlast en stankoverlast.

In de volgende hoofdstukken wordt voor elk van deze thema's onderzocht in welke mate aspecten, die daarbinnen kunnen worden onderscheiden, doorwerken in het algemene oordeel van de bewoners over hun woon- en leefomgeving. Op die manier wordt dan - vanuit het perspectief van de bewoners - geïdentificeerd wat leefbaarheid 'is', of beter: welke aspecten er een rol in spelen.

3.1.1 Beleving en beoordeling woonomgeving

De beleving van de woon- en leefsituatie is in dit rapport geoperationaliseerd als een uit verschillende oordelen samengestelde score. (gestandaardiseerde vragenlijst VROM/CBS) Daarbij konden bewoners op de volgende vragen/uitspraken reageren:

- Hoe prettig vindt u uw buurt om in te wonen
- Het is vervelend om in deze buurt te wonen.
- Ik voel mij thuis in deze buurt.
- Als mogelijk ga ik uit deze buurt verhuizen.

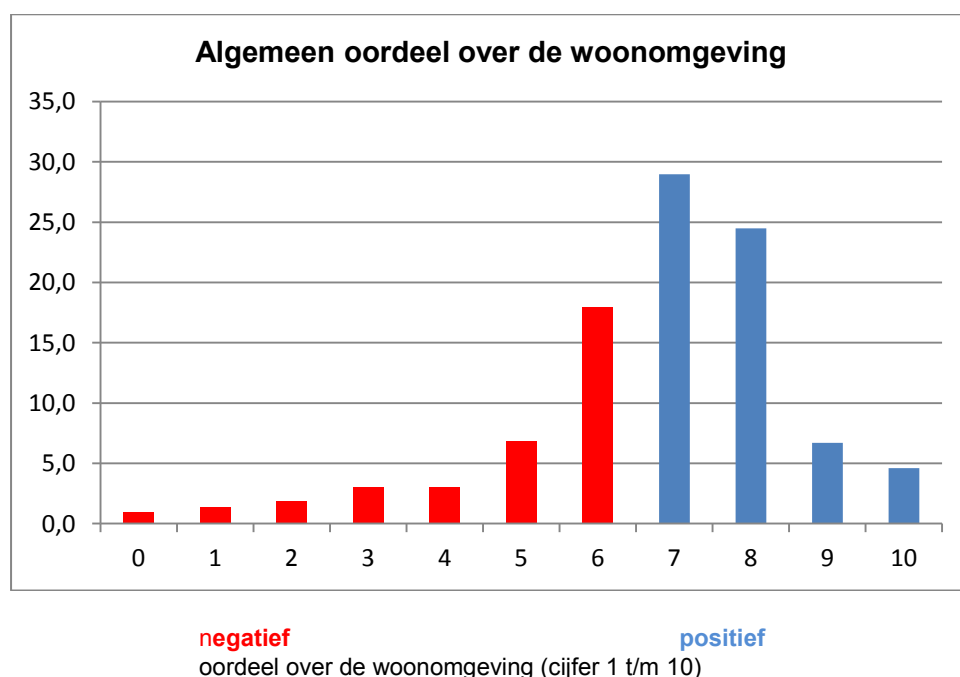
Met de resultaten van die vragen is een schaalscore van 1 tot 10 geconstrueerd, waarbij 1 een uitgesproken negatief oordeel voorstelt (op alle vragen het meest negatieve antwoord) en 10 juist een heel positief oordeel (op alle vragen het meest positieve antwoord). Het algemene oordeel over de woon- en leefomgeving komt in Sittard-Geleen gemiddeld uit op een score van 7,3. De gemiddelde score in Nederland komt uit op een 7,7. Het verschil in de gemiddelde score van Sittard-Geleen en Nederland is significant.

Er is ook rechtstreeks aan de inwoners gevraagd om hun buurt te beoordelen met een rapportcijfer. De inwoners waarderen hun buurt met een gemiddeld rapportcijfer 7.

Het oordeel, de waardering van de kwaliteit van de woonomgeving verklaart voor 51% het algemeen rapportcijfer voor de buurt.

Onder deze score ligt echter een grote spreiding verborgen, zoals in Figuur 1 staat. De verdeling van scores suggereert dat er een driedeling bestaat. Allereerst is er een tweedeling tussen mensen die op een zes of lager uitkomen (18%) en mensen die een zeven of hoger scoren (64,7%). Hetzelfde kan worden gezegd van de overgang tussen een acht en een negen en een tien. Ongeveer 4,6% van de mensen in Sittard-Geleen is van mening dat het eigenlijk niet beter kan. Wat resteert is een middengroep die tevreden tot zeer tevreden is (40,6%). In het kader van deze rapportage zijn we vooral geïnteresseerd in de laagste scores (6 of lager). Het gaat daarbij om iets minder dan 35% van de inwoners.

Figuur 1. Algemeen oordeel over de woonomgeving in procenten.

3.1.2 Verschillen tussen de buurten

Tabel 4 wordt de waardering van de inwoners over de kwaliteit van de woonomgeving van hun buurt uitgedrukt in een rapportcijfer.

Tabel 4. Kwaliteit van de woonomgeving naar buurt.

Buurt	Rapportcijfer
Limbrichterveld	7,3681
Sittard-Centrum	7,2735
Buurt: = Sanderbout	5,9115
Ophoven	7,5710
Kollenberg-Park Leyenbroek	8,4288
Overhoven / Omgeving Schwienswei	7,0723
Baandert	7,1582
Stadbroek	5,9952
Vrangendael	6,7619
Broeksittard	6,3224
Kemperkoul	7,5980
Munstergeleen / Windraak	7,7546
Guttecoven	7,8105
Limbricht	7,9219
Einighausen	7,9053
Geleen-Centrum	6,5388
Geleen-Noord	6,8742
Lindenheuvel	6,3831
Geleen-Zuid	7,0429
Kluis	7,1296
Oud Geleen / Hasselderveld	7,7362
Holtum	7,1626
Buchten	7,7018
Born	7,7603
Hondsbroek	7,5956
Obbicht	7,5391
Grevenbicht / Papenhoven	7,9835

- Negatief oordeel (rapportcijfer 5)
- Negatief oordeel (rapportcijfer 6)
- Positief oordeel (rapportcijfer >6)

De belangrijkste items die bijdragen aan het rapportcijfer zijn
 ‘als het maar enigszins mogelijk is, ga ik uit deze buurt verhuizen, een negatief geformuleerde stelling, (74% verklaring van het rapportcijfer) “Anders gezegd, men heeft geen behoefte om te verhuizen”.

‘als je in deze buurt woont, heb je het goed getroffen. (10,4% toevoeging) en
 ‘de mensen in deze buurt blijven hier graag wonen. (10% toevoeging)

Het algemene oordeel van de inwoners van Sittard-Geleen is positief over de kwaliteit van de woonomgeving van hun buurt.

De overgrote meerderheid geeft een ruime voldoende aan hun buurt waar men woont. Ongeveer 12,5% van de inwoners heeft het minder getroffen en is ontevreden met de kwaliteit van hun woonbuurt.

Tabel 5. Aantal inwoners ontevreden met kwaliteit van de woonomgeving in %

Sanderbout	56,6
Stadbroek	65,9
Vrangendael	47,4
Broeksittard	58,2
Geleen-Centrum	49,3
Geleen-Noord	39,9
Lindenheuvel	51,6

De mensen waar het om gaat zijn verhoudingsgewijs vaker huurder dan eigenaar. en behoren verhoudingsgewijs vaker tot de groep Niet-Westerse immigranten.

De inwoners die ontevreden zijn geven als voornaamste reden op:

- overlast (14%); buren, buurtbewoners, verkeersoverlast, verloedering
- de woning (37%) (te klein/te groot, niet gelijkvloers, geen tuin.

Het Burgeronderzoek bevat geen vragen over stad- en buurtkenmerken zoals stedelijkheid, hoeveelheid groenvoorzieningen, de bebouwing en specifieke sociale kenmerken.

Dit zijn factoren, specifieke aspecten van de woonomgeving en van de mensen die er wonen, die eveneens bepalen of men er prettig woont of niet.

Hiervoor zijn intern/extern diverse bestanden en registers geraadpleegd: Veiligheidsmonitor, Abf Research, WOZ belastingen en CBS.

In tabel 6 wordt naar een 'verband' gezocht tussen de subjectieve beleving van de inwoners en de objectieve buurtkenmerken stedelijkheid, bebouwing en herkomst.

Tabel 6 Fysieke kenmerken van de buurt

Buurt	Rapportcijfer	Bevolkings- dichtheid	Niet-westers totaal %	Omgevings adressen dichtheid km	% gestapelde bouw
Limbrichterveld	7,3681	3729	10	1366	38
Sittard-Centrum	7,2735	3311	4	434	60
Buurt: = Sanderbout	5,9115	2900	11	833	4
Ophoven	7,5710	3225	4	1303	19
Kollenberg-Park Leyenbroek	8,4288	1980	1	698	19
Overhoven / Omgeving Schwienswei	7,0723	4198	6	1783	16
Baandert	7,1582	5391	5	2136	35
Stadbroek	5,9952	4927	10	1968	24
Vrangendael	6,7619	4153	9	1948	58
Broeksittard	6,3224	4296	15	1441	8
Kemperkoul	7,5980	4220	4	1159	13
Munstergeleen / Windraak	7,7546	1513	1	699	0
Guttecoven	7,8105	438	2	223	5
Limbricht	7,9219	905	1	601	9
Einighausen	7,9053	452	1	298	3
Geleen-Centrum	6,5388	2622	8	2104	44
Geleen-Noord	6,8742	3619	6	1824	38
Lindenheuvel	6,3831	2190	11	1485	15
Geleen-Zuid	7,0429	2466	10	1836	40
Kluis	7,1296	4537	7	1961	34
Oud Geleen / Hasselderveld	7,7362	3289	5	1641	20
Holtum	7,1626	1465	1	755	6
Buchten	7,7018	2057	3	1115	13
Born	7,7603	1650	3	1311	13
Hondsbroek	7,5956	3128	4	815	7
Obbicht	7,5391	1078	6	326	6
Grevenbicht / Papenhoven	7,9835	733	1	429	6

- Negatief oordeel (rapportcijfer 5)
- Negatief oordeel (rapportcijfer 6)
- Positief oordeel.(rapportcijfer >6)

Het gemiddelde percentage Niet-Westerse immigranten bedraagt 6 (Sittard Sittard-Geleen).
Het gemiddelde percentage voor de buurten bedraagt eveneens 6%.
Opvallend is de relatie tussen oordeel over de woonomgeving en het percentage Niet-Westerse immigranten.en het absolute cijfer stedelijkheid/adressendichtheid.

Hierbij wordt opgemerkt dat het effect van de samenstelling van de bevolking en de stedelijkheid op de waardering, vanuit het Burgeronderzoek 2014 niet statistisch kan worden aangetoond.

Het verschil in beoordeling van de kwaliteit van de woonomgeving tussen huurders (rapportcijfer 6,7) en eigenaren (rapportcijfer (7,5) van woningen is significant. In tabel 7 wordt de beoordeling vergeleken met de woningwaarde en eigendom van de woning.

De inwoners waarderen hun woning over het algemeen hoog. Het effect op de ervaren kwaliteit van de woonomgeving is zelfs –bij constant houden van overige variabelen- 32% (

Tabel 7. Kwaliteitsoordeel buurten naar kenmerk woning

Kwaliteit woonomgeving buurten (rapportcijfer) naar woningwaarde en koop/huur				
Buurt	Rapportcijfer	Gemidd. Woning waarde 1000	Koopwon. %	Huurwon. %
Limbrichterveld	7,3681	162	47	53
Sittard-Centrum	7,2735	154	32	66
Buurt: = Sanderbout	5,9115	112	24	76
Ophoven	7,5710	190	67	32
Kollenberg-Park Leyenbroek	8,4288	322	67	33
Overhoven / Omgeving Schwienswei	7,0723	159	58	42
Baandert	7,1582	150	56	44
Stadbroek	5,9952	136	30	70
Vrangendaal	6,7619	130	37	63
Broeksittard	6,3224	150	41	59
Kemperkoul	7,5980	199	61	38
Munstergeleen / Windraak	7,7546	208	73	27
Guttecoven	7,8105	211	73	27
Limbricht	7,9219	213	80	19
Einighausen	7,9053	221	76	24
Geleen-Centrum	6,5388	149	41	59
Geleen-Noord	6,8742	172	55	45
Lindenheuvel	6,3831	142	53	45
Geleen-Zuid	7,0429	154	53	47
Kluis	7,1296	161	59	41
Oud Geleen / Hasselderveld	7,7362	171	60	39
Holtum	7,1626	202	78	22
Buchten	7,7018	189	69	31
Born	7,7603	183	59	41
Hondsbroek	7,5956	223	68	32
Obbicht	7,5391	212	66	34
Grevenbicht / Papenhoven	7,9835	205	73	27

- Negatief oordeel (rapportcijfer 5)
- Negatief oordeel (rapportcijfer 6)
- Positief oordeel (rapportcijfer >6)

3.1.3 Conclusie.

Het algemene oordeel van de inwoners van Sittard-Geleen over hun woonomgeving is positief. De overgrote meerderheid van de inwoners bevolking geeft een ruime voldoende aan de buurt waar men woont.

Ongeveer 12,5 % van de inwoners oordeelt negatief. De mensen waar het om gaat zijn verhoudingsgewijs vaker huurders dan eigenaarsbewoners, vaker niet-westers immigrant. De ontevredenheid heeft vooral te maken met de ervaren overlast van burens en omwonenden/buurtbewoners en de huidige woning (te klein/te groot).

Of kenmerken van de buurt, stedelijkheid, bebouwing, statistisch sterk of zwak samen hangen met het algemeen oordeel over de buurt kan in het Burgeronderzoek 2014 statistisch niet worden aangetoond. Wel is duidelijk dat buurten met een buurtprofiel op basis van de objectieve kenmerken negatiever oordelen.

Een vergelijking tussen de waardering van de woonomgeving (Burgeronderzoek) en objectieve data zoals woningwaarde, eigendomsverhouding en samenstelling bevolking, laten duidelijke parallellen zien.

3.2. Leefbaarheid, de fysieke omgeving

In het Burgeronderzoek is van een aantal fysieke kenmerken van de wijk gevraagd hoe tevreden men ermee is en hoe belangrijk men ze vindt. In onderstaand overzicht staat in welke mate men er ontevreden over is en hoe sterk deze aspecten - direct, dus zonder dat voor de andere aspecten wordt gecontroleerd - samenhangen met het algemene oordeel over de buurt.

In tabel 8 worden de percentages tevredenheid en ontevredenheid per buurt gepresenteerd in samenhang met het rapportcijfer per buurt.

Voor de individuele scores per voorziening wordt u verwezen naar het Tabellenboek Burgeronderzoek 2014.

De rapportcijfers worden voor bijna alle buurten worden 'verklaard' door 1. Basisscholen, 2. voorschoolse voorzieningen en 3 winkels voor dagelijkse boodschappen. opvang en drie belangrijkste

Tabel 8. Tevredenheid met voorzieningen in procenten.

Voorziening in de buurt	tevreden	ontevreden
Basisonderwijs	90,1	2,2
Sportgelegenheid	85,9	3,3
Voorschoolse opvang	85,8	2,1
Winkels dagelijkse boodschappen	84,8	3,6
Straatverlichting	82,9	6,5
Openbaar vervoer	78,9	2,4
Buurthuis/gemeenschapshuis	77,0	3,9
Speelvoorz. (jeugd 5-12 jr)	58,9	14,1
Groenvoorzieningen	58,3	21,1
Parkeren	53,0	26,8
Ontmoetingsplek jeugd (12-19 jr)	44,3	13,6

Tabel 9. Waardering voorzienig ouders met kinderen en zonder kinderen

Waardering ouders met kinderen		Waardering alle inwoners	
Voorziening	Rapportcijfer	Voorziening	Rapportcijfer
Voorschoolse opvang	8,3204	Basisonderwijs	8,2532
Basisonderwijs	8,2764	Voorschoolse opvang	8,2195
Winkels dagelijkse boodsch.	8,0140	Winkels dagelijkse boodschappen	8,0375
Sportgelegenheden	7,9190	sportgelegenheden	7,9845
Openbaar vervoer	7,7849	openbaar vervoer	7,9102
Buurthuizen	7,7165	buurthuizen	7,8166
Straatverlichting	7,6919	straatverlichting	7,7522
Speelvoorz. (jeugd 5-12jr)	6,9695	Ontmoetingsplekken (13-19 jr)	7,1020
Ontmoetingsplek (jeugd 13-19jr)	6,8376	Speelvoorz jeugd (5-12 jr)	7,0101
Groenvoorz.	6,7869	groenvoorz.	6,9115
Parkeergelegenheid	6,4	Parkeergelegenheid	6,4

De samenhang van de voorzieningen in de buurt met de algemene kwaliteit van de woonomgeving is relatief sterk;; de R, de correlatiecoëfficiënt bedraagt 0,704.

Het verklaarde percentage van de tevredenheid over de voorzieningen in de buurt voor de kwaliteit van de woonomgeving bedraagt 50%.

Anders gezegd, zonder dat voor de andere aspecten (sociale cohesie, de woning, ontwikkeling buurt, veiligheid) wordt gecontroleerd, wordt de beleving van de kwaliteit van de woonomgeving voor 50% verklaard door de voorzieningen in de buurt.

Het verband van de voorzieningen voorschoolse opvang en ontmoetingsplekken voor de jeugd van 13-19 jaar met de kwaliteit van de woonomgeving is het sterkst.

Deze voorzieningen dragen relatief het meest bij aan de score van de woonomgeving.

Het meest ontevreden zijn de inwoners over (het ontbreken van) de speelvoorzieningen voor de jeugd van 5-12 jaar en de ontmoetingsplekken voor jeugd van 13-19 jaar.

Zie bijlage 2 voor een overzicht van de voorzieningen waarover de inwoners het meest tevreden en ontevreden zijn.

Opvallend is dat de inwoners die het meest ontevreden zijn over o.a

- Ontmoetingsplekken voor jeugd 13-19 jaar
- Speelvoorzieningen kinderen 5-12 jaar
- De groenvoorzieningen
- Winkelvoorzieningen

veelal woonachtig zijn in weinig en niet stedelijk gebied

Een oorzakelijk of causaal verband kan statistisch op buurtniveau niet worden onderbouwd.

3.2.1.Conclusie

Als de kwaliteit van bijvoorbeeld voorzieningen hoog is, wordt dit ook zo gewaardeerd door de bewoners. De rapportcijfers per buurt zijn allemaal hoger dan een 7,!. Daarmee is nog niet gezegd dat die aspecten ook een belangrijke rol spelen in het meer algemene oordeel over de wijk of buurt. Hoewel- zonder dat voor de andere aspecten (sociale cohesie, de woning, ontwikkeling buurt, veiligheid) wordt gecontroleerd- wordt de beleving van de kwaliteit van de woonomgeving voor 50% verklaard door de voorzieningen in de buurt. Hiermee is alleen mee aangetoond dat de bewoners redelijk nauwkeurig het kwaliteitsniveau van voorzieningen kunnen inschatten.

In de woongebieden met een lage (adressen)dichtheid is de ontevredenheid over de voorzieningen relatief groter dan in gebieden met een hoge dichtheid (zeer sterk en sterk)

3.3 Leefbaarheid: Sociale Cohesie

In het Burgeronderzoek wordt niet alleen aandacht besteed aan fysieke aspecten van de omgeving. Ook sociale elementen komen vrij uitgebreid aan bod. In onderstaand overzicht staat in welke mate de woonconsument in Nederland tevreden/ontevreden is over sociale aspecten van de wijk en in hoeverre dat doorwerkt in het algemene oordeel over de woonomgeving.

Er is een één samengestelde scores opgenomen 'sociale cohesie'.

Deze is geconstrueerd op de vragen:

ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is.

ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.

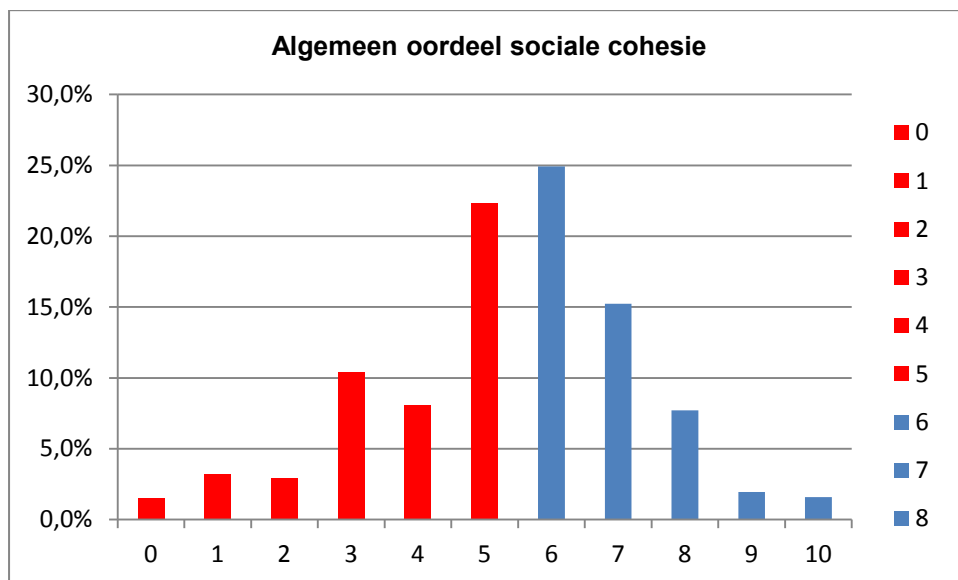
de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om.

de mensen elkaar kennen in de buurt', of 'men het prettig vindt

de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.

De score op stadniveau is

Figuur 2. Algemeen oordeel sociale cohesie

49% van de inwoners is ontevreden over de sociale cohesie en geeft een onvoldoende.

In tabel 10 is naar een verband gezocht tussen sociale cohesie en stedelijkheid. gebied.. De inwoners van 11 buurten denken positief over de sociale cohesie. Opvallend is dat 9 van die 11 buurten worden gekenmerkt als 'weinig- tot niet-stedelijk gebied' . 8 buurten maken deel uit van Stadsdeel 1.

Van de 16 buurten die negatief oordelen over de sociale cohesie worden er 14 gekenmerkt als matig- tot sterk stedelijk gebied.

In de buurten Geleen-Centrum en Stadbroek is het negatief oordeel het grootst.

Tabel 10 Oordeel sociale cohesie per buurt

buurt	rapportcijfer
Grevenbicht / Papenhoven	7,0
Guttecoven	6,9
Einighausen	6,8
Obbicht	6,4
Buchten	6,4
Limbricht	6,3
Kollenberg-Park Leyenbroek	6,3
Munstergeleen / Windraak	6,2
Oud Geleen / Hasselderveld	6,2
Born	6,1
Holtum	6,1
Hondsbroek	5,9
Kemperkoul	5,9
Limbrichterveld	5,8
Ophoven	5,6
Baandert	5,6
Sittard-Centrum	5,6
Overhoven / Omgeving Schwienswei	5,6
Kluis	5,5
Broeksittard	5,5
Geleen-Zuid	5,5
Geleen-Noord	5,4
Sanderbout	5,3
Lindenheuvel	5,3
Vrangendael	5,3
Geleen-Centrum	5,1
Stadbroek	4,8

 negatief oordeel (rapportcijfer < 5)
 Positief oordeel.(rapportcijfer >6)

In 14 buurten waarderen de niet in Nederland geboren inwoners de sociale cohesie negatieven dan de inwoners, die wel in Nederland zijn geboren.

In 8 buurten oordelen de inwoners niet in Nederland geboren, positiever dan de in Nederland geboren .inwoners..In tabel 11 worden de resultaten weergegeven.

Tabel 11 Waardering sociale cohesie.

Buurt:	% migranten	Niet in NL geboren	Nederlander
		waardering	waardering
Grevenbicht / Papenhoven	11	7,0	7,0
Guttecoven	13	6,9	6,9
Einighausen	12	.	6,8
Obbicht	13	6,1	6,4
Buchten	16	6,6	6,4
Limbricht	13	5,7	6,3
Kollenberg-Park Leyenbroek	16	6,5	6,3
Munstergeleen / Windraak	14	6,7	6,2
Oud Geleen / Hasselderveld	19	5,1	6,2
Born	18	7,8	6,1
Holtum	12	6,5	6,1
Hondsbroek	13	4,7	6,0
Kemperkoul	20	4,8	6,0
Limbrichterveld	25	5,9	5,8
Ophoven	20	4,9	5,7
Baandert	22	4,3	5,7
Sittard-Centrum	23	6,3	5,5
Overhoven	20	5,6	5,6
Kluis	23	4,3	5,6
Broeksittard	36	4,6	5,6
Geleen-Zuid	26	4,9	5,6
Geleen-Noord	21	5,0	5,4
Sanderbout	28	4,8	5,4
Lindenheuvel	31	5,3	5,3
Vrangendael	30	5,9	5,3
Geleen-Centrum	26	3,5	5,3
Stadbroek	33	4,4	4,9

i

 negatief oordeel migranten

 Positief oordeel migranten

Het verband tussen de kwaliteit van de woonomgeving en de sociale cohesie is relatief sterk ($R = 0,644$).

De relatieve invloed van sociale cohesie op het oordeel over de woonomgeving is 49% (met constant houden van overige variabelen)

Het verschil in beoordeling van de sociale cohesie tussen huurders van woningen (5,2) en woningeigenaren (5,98) is significant.

De kans op een negatief oordeel bij de inwoners in de leeftijdscategorie 18-34 jaar is 77%. Bij de ouderen (75 jaar en ouder) is deze kans 49%.

Zoals uit de literatuur blijkt (o.a. K. Leidelmeijer en I. vanKamp (2003), Kwaliteit van de leefomgeving en leefbaarheid, Amsterdam, RIGO Research en Advies en RIVM.) hangen bevolkingssamenstelling en sociale cohesie vrij sterk met elkaar samen. Een van aspecten van de bevolkingssamenstelling is het aantal huishoudens en in het bijzonder het aantal eenpersoonshuishoudens en het aantal 'meer kinderen'. Voor het laatste aspect is een analyse op grond van het Burgeronderzoek niet mogelijk.. Wel voor het aantal eenpersoonshuishoudens in combinatie met de absolute gegevens per buurt.

De mensen in de buurten met een relatief groot aantal eenpersoonshuishoudens (41,4% van de bevolking) oordelen negatiever over de sociale cohesie dan in de buurten waar het gemiddelde aantal eenpersoonshuishoudens plusminus 27% bedraagt.

3.3.1 Conclusie.

49% van de inwoners is ontevreden over de sociale cohesie en oordeelt negatief.

De inwoners van 11 buurten denken positief over de sociale cohesie..

9 van die 11 buurten worden gekenmerkt als 'weinig- tot niet-stedelijk gebied' .

8 buurten maken deel uit van Stadsdeel 1.

Van de 16 buurten die negatief oordelen over de sociale cohesie worden er 14 gekenmerkt als matig- tot sterk stedelijk gebied.

De mensen van de buurten Geleen-Centrum en Stadbroek oordelen het meest negatief.

Over de sociale cohesie...

Zonder een oorzakelijk verband te leggen kan in grote lijnen een patroon van voorspellers worden gemaakt van aspecten die het oordeel over zowel de kwaliteit van de woonomgeving en de sociale cohesie negatiever maken:

- meer stedelijkheid
- meer migranten
- meer eenpersoonshuishoudens
- meer jongeren.(15-24 jaar).
-

3.4 Overlast, criminaliteit en veiligheid.

Bij de leefbaarheid van buurten denken we niet alleen aan de fysieke en sociale omgeving, maar vooral ook aan de zaken die daarmee in de regel weer samenhangen: overlast, criminaliteit en (on)veiligheid. In dit hoofdstuk geven we meer inzicht in de mate waarin vormen van overlast en criminaliteit voorkomen, hoe dit doorwerkt op het gevoel van onveiligheid en meer in het algemeen op het oordeel over de buurt. Tevens wordt inzicht gegeven in de wijken en de groepen woonconsumenten die hierbij het meest worden getroffen.

3.4.1 Overlast

Er kunnen vrij veel verschillende vormen van overlast worden onderscheiden zoals fysieke verloedering, overlast voortkomend uit de interactie tussen mensen, en vormen van overlast die aan specifieke bronnen zijn verbonden zoals verkeersoverlast of specifieke effecten hebben zoals stankoverlast en geluidsoverlast. De mate waarin deze vormen van overlast voorkomen verschilt sterk. Vier op de 10 mensen meldt dat men vaak wordt geconfronteerd met hondenpoep op straat, terwijl slechts één op de 13 mensen geregeld overlast ervaart door omwonenden. Echter, als men overlast ondervindt van omwonenden of van de directe burens, dan is het aandeel mensen dat negatief is over de woonomgeving beduidend groter dan als men hondenpoep op straat aantreft.

Alle vormen van overlast hebben tezamen een procentuele impact van 32,8% op het algemeen oordeel over de woonbuurt. De overlast door omwonenden (25% verklaring) heeft het sterkste effect op het algemene oordeel over de buurt. Het verband tussen de algemene kwaliteit van de woonomgeving en overlast is uiteraard negatief maar niet sterk

3.4.2 Onveiligheid

Een verloederde woonomgeving (bekladding, rommel op straat) en het voorkomen van overlast door jongeren en buurtbewoners dragen bij aan een gevoel van onveiligheid. Toch zijn de effecten niet erg groot. Het is waarschijnlijk dat gevoelens van onveiligheid meer met specifieke vormen van overlast en criminaliteit te maken hebben. Daar gaan we straks op in.

3.4.3 Verloedering van de woonomgeving

In de voorgaande paragrafen hebben we reeds kennis gemaakt met de fysieke en sociale kenmerken van de buurt.

Het oordeel over de verloedering van de buurt is wederom in verband gebracht met de belangrijkste kenmerken van een buurt.

Fysieke verloedering: bekladding van muren, rommel op straat vernieling van bushokjes en hondenuitwerpsel.

De mate waarop de inwoners verloedering ervaren in hun buurt is uitgedrukt in een rapportcijfer:

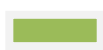
Hoe groter dit cijfer, hoe groter de verloedering

De belangrijkste kenmerken van de buurten waarin de verloedering groot is, zijn in tabel 12 afgezet tegen de score voor verloedering:

2. Een groot aandeel allochtonen in de buurt
3. Een groot aandeel hoogbouw in de buurt
4. Een geringe waarde van het onroerend goed (WOZ)

Tabel 12. Verloedering van de woonomgeving

Buurt:	Gemidd. Cijfer overlast	stedelijk- heid	Gestapelde bouw	Niet Westers	Gemidd WOZ.
Holtum	2,2187	5	5	1	202
Einighausen	2,3871	5	3	1	221
Kollenberg-Park Leyenbroek	2,5676	3	19	1	322
Grevenbicht / Papenhoven	2,6283	5	6	1	205
Buchten	2,8489	4	13	2	189
Munstergeleen / Windraak	3,0561	4	6	2	208
Limbricht	3,1088	4	9	1	213
Guttecoven	3,1546	5	5	2	211
Obbicht	3,2993	5	6	2	212
Ophoven	3,4116	3	19	5	190
Baandert	3,5210	2	35	5	150
Geleen-Noord	3,7053	2	38	6	172
Overhoven	3,7305	2	16	5	159
Oud Geleen / Hasselderveld	3,7934	2	20	5	171
Geleen-Zuid	3,7939	3	40	10	154
Born	3,8557	4	13	4	183
Vrangendael	3,9165	2	58	8	130
Kemperkoul	3,9232	3	13	4	199
Hondsbroek	3,9326	4	7	4	223
Stadbroek	3,9446	2	24	10	136
Sittard-Centrum	4,2600	2	60	5	154
Limbrichterveld	4,3835	3	38	9	162
Kluis	4,5409	2	34	8	161
Geleen-Centrum	4,5816	2	44	8	149
Broeksittard	4,6364	3	8	15	150
Lindenheuvel	4,6804	3	15	12	142
Sanderbout	5,0165	4	4	11	112

 = positief t.o.v. gemiddelde

 = negatief t.o.v. gemiddelde

Een vijfde aspect dat invloed heeft op de ervaren overlast in de buurt is het aantal jongeren in de leeftijd van 15 -24 jaar.

Ook hier zien we dat de mate waarin mensen aangeven dat hun buurt verloederd is, parallel loopt met het percentage jongeren (objectief kenmerk).

De genoemde aspecten/kenmerken van de buurt zijn los van elkaar van belang.

Het is niet per se zo, dat in buurten met een sterke stedelijkheid ook het percentage gestapelde bouw of migranten groot is.

Ze gaan vaak samen maar komen ook afzonderlijk voor.

Andere vormen van overlast zoals stank- en geluidsoverlast hebben slechts een gering effect op de kwaliteit van de woonbuurt (plusminus 5%)
Agressief verkeersgedrag heeft iets meer effect; 11%

3.4.4 Conclusie

Het vóórkomen van overlast en verloedering/vervuiling van de woonomgeving heeft een sterke invloed op het oordeel van de bewoners over hun woonsituatie. Een complicerende factor hierbij is dat de verschillende vormen van overlast vaak tegelijkertijd optreden, waardoor de overlast cumuleert. Ofwel, waar men hinder heeft van buurtgenoten, is er veelal ook sprake van vervuiling van de woonomgeving. Daarmee concentreert de 'sociale' overlast zich in een beperkt aantal specifieke wijken: de wijken met een hoge dichtheid, een groot aandeel allochtonen, veel hoogbouw, veel jongeren...
Overlast en verloedering van de woonomgeving zijn medebepalend voor de gevoelens van onveiligheid..

4. Criminaliteit en veiligheid.

In deze paragraaf staat centraal de mate waarin de inwoners van Sittard-Geleen de laatste 12 maanden geconfronteerd worden met een of meer vormen van criminaliteit.

Dit betreft alleen de 'traditionele' criminaliteit, zoals geweld en diefstal.

Eerst komt de perceptie van bedreiging aan de orde en daarna diefstal en geweld.

4.1 Bedreiging

Vooral het voorkomen van bedreigende of bedreigend overkomende situaties draagt bij aan het gevoel van onveiligheid. In het bijzonder als mensen worden lastig gevallen op straat en als er sprake is van drugsoverlast en dronken mensen op straat, blijken de gevoelens van onveiligheid sterk toe te nemen. Ook rommel op straat - meer een teken van verloedering van de woonomgeving - draagt bij aan dit gevoel van onveiligheid en bepaalt ook sterk het algemene oordeel over de buurt.

Lastig gevallen worden op straat, drugsoverlast en dronken mensen passen bij het beeld van bepaalde delen van de stad waar men al dan niet op bepaalde tijden liever niet komt. Deze vormen van overlast bepalen mede het gevoel van veiligheid van bewoners. Ze gaan vaak samen, maar komen ook afzonderlijk voor.

In tabel 13 staan deze drie vormen van bedreigend overkomende situaties per buurt vermeld. Buurten met twee of drie vormen van bedreiging zijn gekleurd..

Tabel 13. Bedreigend overkomende situaties.

dronken mensen		lastig vallen		drugsoverlast	
Overhoven / Schwienswei	6,4	Overhoven / Schwienswei	3,1	Overhoven / Schwienswei	14,5
Lindenheuvel	7,6	Broeksittard	3,4	Stadbroek	17,7
Baandert	8,8	Limbricht	5,2	Vrangendael	18,9
Vrangendael	9,3	Stadbroek	5,2	Geleen-Zuid	19,7
Kluis	9,9	Geleen-Centrum	5,5	Geleen-Centrum	23,2
Geleen-Zuid	13,0	Sanderbout	5,7	Kluis	24,3
Geleen-Centrum	13,2	Lindenheuvel	6,8	Lindenheuvel	24,9
Stadbroek	14,2	Sittard-Centrum	9,1	Sittard-Centrum	25,2
Guttecoven	17,8	Ophoven	14,2	Sanderbout	30,4
Sittard-Centrum	31,0	Kluis	21,2	Broeksittard	33,3

Er kan dan ook worden gesteld dat de hierboven vermelde buurten worden getypeerd door een cumulatie van problemen op het gebied van bedreigende situaties en de daarmee samenhangende gevoelens van onveiligheid

Ook op basis van algemene gebiedskenmerken is goed te voorspellen in welke wijken bedreigende situaties meer en waar minder voorkomen. Het zijn vooral de wijken met de bekende gebiedskenmerken 'sterk' stedelijk, % migranten, laag inkomen en veel eenpersoonshuishoudens.

Deze buurten moeten gezien worden als de buurten die op basis van genoemde indicatoren voldoen aan het profiel van buurten waar mensen worden lastig gevallen en er sprake is van Bedreigend overkomende situaties.

Een verband uitgedrukt in de correlatiecoëfficiënt, tussen de items bedreiging en zich onveilig voelen is voor deze buurten hoger dan gemiddeld.
Het effect op de waardering van de woonomgeving is 35% Het verband is uiteraard negatief.

4.2 Slachtofferschap van Vermogensdelicten (diefstal en inbraak)

De vormen van criminaliteit als diefstal, en inbraak spelen vanzelfsprekend ook een rol in veiligheidsgevoelens en het oordeel over de buurt. Toch zijn ze gemiddeld genomen van minder belang voor de mate waarin men zich veilig voelt op straat en voor het algemene oordeel over de buurt. Dat is - zeker in het geval van maar hoeft niet direct te resulteren in een gevoel van onveiligheid. Bovendien wordt men in het dagelijks leven betrekkelijk weinig geconfronteerd met criminaliteit, ook al komt het wel voor. Daardoor is ook de invloed ervan op het dagelijks leven en het gevoel van veiligheid dat men daarbij heeft, beperkt.

Het effect op de beleving van veiligheid in de buurt bedraagt 8,7%. In vergelijking met de effecten van overlast en bedreiging is dit effect gering.

Dit geldt ook voor het effect/verband met het oordeel over de kwaliteit van de woonomgeving.

4.3 Geweld-(vermogensdelicten)

In 2014 is 2 procent van de inwoners van Sittard-Geleen slachtoffer geweest van geweld. Dit is iets hoger dan in 2011, toen was dit percentage 1,6

In 2013 is 2,4 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van geweld. Dit is een significant verschil met Sittard-Geleen.

Het slachtofferschap van geweld verschilt in 2014 weinig tussen de buurten.

Het effect van geweldsdelicten op het oordeel over de kwaliteit van de woonbuurt is 4%.

Het effect op de veiligheidsgevoelens is 3%.

4.4 Slachtofferschap totaal (diefstal, inbraak, geweld).

Bij het berekenen van de score slachtofferschap is het uitgangspunt, minimaal 1 maal slachtoffer van 1 of meerdere delicten.

1 op de 4 inwoners van Sittard-Geleen van 18 jaar en ouder is de afgelopen 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer geweest van één of meer van de eerder genoemde delicten. Landelijk is dit 1 op de vijf inwoners

Een verbijzondering van de percentages slachtofferschap naar buurten staan vermeldt in tabel 15.

Tabel 15. Percentage slachtofferschap

Buurt:	% slachtoffer
Holtum	11,5
Obbicht	12,5
Limbricht	15,0
Guttecoven	15,7
Grevenbicht / Papenhoven	16,4
Einighausen	17,1
Buchten	21,1
Kollenberg-Park Leyenbroek	22,4
Limbrichterveld	22,6
Hondsbroek	22,8
Born	22,9
Sittard-Centrum	24,5
Ophoven	25,1
Geleen-Zuid	25,1
Baandert	25,8
Munstergeleen / Windraak	27,3
Geleen-Noord	29,1
Kemperkoul	29,6
Vrangendael	29,7
Geleen-Centrum	30,1
Lindenheuvel	30,2
Oud Geleen / Hasselderveld	32,5
Kluis	32,5
Sanderbout	34,9
Overhoven / Omgeving Schwienswei	35,1
Broeksittard	36,3
Stadbroek	36,9

 Beter dan gemiddelde %

 Slechter dan gemiddelde %

Zagen we eerder dat slachtofferschap van geweldsmisdrijven slechts een gering effect heeft op de beleving van veiligheid in de buurt –dit in tegenstelling tot dreiging en overlast- dit zelfde verschil zien we ook bij het effect op de kwaliteit van de woonbuurt.

Tabel 14 laat dit verschil duidelijk zien

Tabel 16 Verband tussen oordeel kwaliteit woonomgeving en bedreiging en slachtofferschap

Correlations			Correlations		
		Schaalscore dreiging			Schaalscore slachtofferschap
Schaalscore kwaliteit woon en leefomgeving	Pearson Correlation	-,594	Schaalscore kwaliteit woon en leefomgeving	Pearson Correlation	-,180
	Sig. (2-tailed)	,000		Sig. (2-tailed)	,087

De verbanden zijn –uiteraard- negatief. Het verband tussen de ervaren kwaliteit van de woonomgeving en slachtofferschap (autodelicten, fietsendiefstal inbraak, vernielingen en geweldsdelicten) is zeer zwak en niet significant (Sig=0,087)

5. Leefbaarheid en de beleving van de bewoners..

De beleving die mensen hebben van hun buurt correspondeert ook niet een-op-een met de op basis van de objectieve en intersubjectieve kenmerken bepaalde leefbaarheid van een Buurt.. Mensen kunnen persoonlijke redenen hebben om meer of minder tevreden te zijn met hun woonsituatie, los van de feitelijke omstandigheden.

5.1 Gehechtheid aan de buurt

De mate waarin mensen gehecht zijn aan hun buurt bepaalt in zeer sterke mate of men een relatief - ten opzichte van de feitelijke leefbaarheid in een buurt - positief of negatief oordeel over de buurt heeft. Van de mensen die zeer gehecht zijn aan hun buurt heeft 60% een relatief positief oordeel over de buurt.

Dat geldt ook als men van mening is dat de buurt de laatste jaren achteruit is gegaan. Van die groep vindt nog steeds 74% de buurt prettig om in te wonen.

Dat is heel anders als men niet gehecht is aan de buurt. Van deze groep heeft bijna 62% een relatief negatief oordeel over de buurt; men woont er niet prettig.. Als men van mening is dat de buurt achteruit is gegaan is dat iets meer dan 26%.

Mensen die zeer gehecht zijn aan hun buurt lijken ondanks alles een positief beeld te blijven houden.

Het is denkbaar dat het hier om een 'kip-en-ei-probleem' gaat. Wellicht is het juist zo, dat **doordat** de buurt slecht is men minder gehecht is aan de buurt. Dan zouden mensen die niet gehecht zijn aan hun buurt gemiddeld genomen ook in slechtere buurten wonen. Het eerste is zonder meer het geval. De mensen die aangeven niet gehecht te zijn aan hun buurt, wonen ook vaker in slechtere "buurten: Deze verklaring houdt echter maar ten dele stand. In tabel 17 wordt het percentage mensen dat niet en helemaal niet gehecht is aan hun buurt vergeleken met de beoordeling van de kwaliteit van de woonomgeving.

Tabel 17 inwoners. niet en helemaal niet gehecht aan de buurt.

buurt	percentage inw.	rapportcijfer
Grevenbicht / Papenhoven	23,5	7
Guttecoven	27,7	6,9
Einighausen	32,6	6,8
Obbicht	38,4	6,4
Buchten	40,2	6,4
Limbricht	31,3	6,3
Kollenberg-Park Leyenbroek	21,1	6,3
Munstergeleen / Windraak	28,2	6,2
Oud Geleen / Hasselderveld	33,5	6,2
Born	30,1	6,1
Holtum	40,9	6,1
Hondsbroek	38,2	5,9
Kemperkoul	34,8	5,9
Limbrichterveld	39,1	5,8
Ophoven	40,8	5,6
Baandert	41,9	5,6
Sittard-Centrum	34,7	5,6
Overhoven / Omgeving		5,6
Schwienswei	40,8	
Kluis	39,5	5,5
Broeksittard	45,6	5,5
Geleen-Zuid	39,1	5,5
Geleen-Noord	49,6	5,4
Sanderbout	37,5	5,3
Lindenheuvel	49,5	5,3
Vrangendael	34,2	5,3
Geleen-Centrum	52,6	5,1
Stadbroek	46	4,8

➤ gemiddelde
 < gemiddelde

Tabel 18 leeftijdscategorie * gehechtheid aan de buurt

Hoe gehecht bent u aan uw buurt?				
Lft. (categorie)	Zeer gehecht	Gehecht	Niet gehecht	Helemaal niet gehecht
18-34 jaar	6%	41%	40%	13%
35-54 jaar	10%	51%	33%	6%
55-74 jaar	13%	55%	29%	4%
75 jaar e.o.	17%	62%	17%	3%

5.2 De woning

De tevredenheid met de woning is een tweede ‘verstorende’ factor bij de relatie tussen de leefbaarheid van de buurt en het oordeel dat mensen hebben over de woonomgeving. Dit heeft vooral een negatief effect. Als men ontevreden is over de woning, neigt men er ook meer naar om relatief negatief te oordelen over de buurt. Het percentage mensen dat (zeer) ontevreden is met de woning bedraagt 5%. 42,5% van deze groep oordeelt negatief over de buurt waarin ze wonen. Als we dit omrekenen naar een oordeel over de kwaliteit van de woonomgeving is het rapportcijfer 4,8

Het omgekeerde geldt eigenlijk alleen als men ‘**zeer** tevreden’ is over de woning. Alleen dan neigt men naar een relatief positief oordeel, alleen ‘tevreden’ is dus niet genoeg.

Omdat de groep ‘zeer tevredenen’ de grootste groep is – 63% van de inwoners is zeer tevreden met de woning - kan deze relatief kleine vertekening toch opwegen tegen de forse negatieve vertekening als gevolg van een mindere waardering van de woning.

Het algemeen oordeel over de woonbuurt wordt voor 16,3% verklaard door de kwaliteit van de woning.

5.3 Verantwoordelijkheid en betrokkenheid

Een buurt is gebaat bij een verantwoordelijke en betrokken houding van de bewoners. Dit bevordert de leefbaarheid. In het bijzonder in de slechtere buurten zouden bewoners die zich actief in willen zetten voor de buurt, kunnen bijdragen aan de verbetering van de leefbaarheid.

5.4 Minder betrokkenheid in slechtere buurten.

De betrokkenheid en actieve instelling van bewoners zijn in de slechtere buurten over het algemeen minder groot. Ook hier is het overigens weer mogelijk om de oorzakelijkheid om te draaien: de slechte buurten zijn minder leefbaar **doordat** de bewoners minder betrokken zijn. Welke situatie meer opgang doet is met een momentopname zoals het Burgeronderzoek 2014 niet uit te maken. Er kan slechts worden geconstateerd dat een verminderde betrokkenheid van de bewoners en een mindere leefbaarheid van de buurt samengaan.

In tabel 19 is het percentage inwoners, die zich **niet medeverantwoordelijk** voelen voor de buurt afgezet tegen de ‘kwaliteit van de buurt’,.

Tabel 19. NIET medeverantwoordelijk voelen voor buurt * kwaliteit buurt

buurt	percentage	rapportcijfer	stadsdeel
Grevenbicht / Papenhoven	19,3	7	1
Guttecoven	14,1	6,9	1
Einighausen	11,1	6,8	1
Obbicht	21,9	6,4	1
Buchten	17,7	6,4	1
Limbricht	16,0	6,3	1
Kollenberg-Park Leyenbroek	11,7	6,3	4
Munstergeleen / Windraak	18,2	6,2	3
Oud Geleen / Hasselderveld	17,0	6,2	3
Born	15,6	6,1	1
Holtum	19,1	6,1	1
Hondsbroek	18,8	5,9	1
Kemperkoul	14,5	5,9	3
Limbrichterveld	19,0	5,8	4
Ophoven	14,9	5,6	4
Baandert	22,8	5,6	5
Sittard-Centrum	18,8	5,6	4
Overhoven / Omgeving Schwienswei	17,2	5,6	5
Kluis	18,2	5,5	3
Broeksittard	25,3	5,5	4
Geleen-Zuid	21,1	5,5	3
Geleen-Noord	18,3	5,4	2
Sanderbout	39,6	5,3	4
Lindenheuvel	22,7	5,3	2
Vrangendael	21,0	5,3	5
Geleen-Centrum	29,6	5,1	2
Stadbroek	26,9	4,8	5

 < gemiddelde

 > gemiddelde

Tabel 19 laat zien dat het aantal inwoners dat zich NIET medeverantwoordelijk voelt voor hun buurt niet een-op-een correspondeert met het 'profiel' van de zogenoemde prioriteitsbuurten.

Ook hier moeten we constateren dat mensen persoonlijke redenen kunnen hebben om zich meer of minder verantwoordelijk te voelen voor de buurt..

Daarnaast zijn er onafhankelijk van de leefbaarheid van de buurt ook verschillen tussen bewoners in de mate waarin zij zich **actief** willen inzetten voor de buurt en de mate waarin ze zich **medeverantwoordelijk** voelen bij wat er in de wijk gebeurt.

Een kruistabel van actief inzetten voor de buurt * zich medeverantwoordelijk voelen voor de is in de bijlagen opgenomen.

Zich medeverantwoordelijk voelen voor de buurt heeft slechts een klein effect op kwaliteit van de woonomgeving, 7,6%

Voor het onderscheid tussen kopers en huurders en voor jongeren is het beeld wel consistent: kopers voelen zich gemiddeld genomen meer betrokken en verantwoordelijk dan huurders en zijn ook meer geneigd zich actief in te willen zetten voor de buurt. Jongeren voelen zich minder sterk betrokken en zijn ook minder geneigd zich actief in te willen zetten voor de buurt.

Conclusie

Het blijkt goed mogelijk om op grond van objectieve en intersubjectieve kenmerken van buurten te 'voorspellen' hoe de bewoners hun buurt in algemene zin beoordelen. Met behulp van de objectieve en intersubjectieve kenmerken kan een model worden geconstrueerd dat inzicht biedt in de leefbaarheid van buurten vanuit het perspectief van de mensen die er wonen.

Het aantal buurtaspecten in het model zal vrij groot zijn en betreft zowel fysieke als sociale kenmerken van de buurt. Het effect van de verschillende buurtkenmerken is niet in alle soorten buurten hetzelfde. Zo bijvoorbeeld de waarde van een aantal voorzieningen, en de eenpersoonshuishoudens. In het algemeen zijn de indicatoren echter zodanig dat ze vrij eenduidig die buurten identificeren waarvan men in het algemeen het idee heeft dat er leefbaarheidsproblemen zijn. Het gaat in grote lijnen om de buurten met veel flats, waar veel (jonge) allochtonen wonen, de participatiegraad beperkt is en de sociale interactie veel te wensen over laat. De meeste 'prioriteitsbuurten in Sittard-Geleen voldoen aan het profiel van de buurten met leefbaarheidsproblemen.

Er moet daarbij overigens wel worden gewaakt voor te snelle conclusies. Het is zeer goed denkbaar dat er zich in die buurten zeer specifieke problemen voordoen die door het model niet worden herkend.

Voorts zal het model slechts te dele de individuele oordelen van de inwoners verklaren.

Die individuele oordelen worden immers ook weer bepaald door allerlei andere - individuele - omstandigheden. Zo blijkt het bijvoorbeeld uit te maken hoe sterk iemand aan de buurt is gehecht, hoe positief hij of zij de woning waardeert en of men overlast heeft van de burens/omwonenden.

In combinatie met de objectieve buurtkenmerken kan de leefbaarheid in een buurt redelijk goed voorspeld worden.

De resultaten verkregen uit het onderzoeken 'gemeente en buurt' tonen dat een groot deel van de inwoners, 20% gemiddeld, zich waarschijnlijk niet verantwoordelijk voelt voor zijn of haar woonomgeving en zich er ook niet actief voor wil inzetten of zelfs met het gemeentebestuur hierover wil meepraten. (45%)

Als concrete voorbeelden worden genoemd, bijvoorbeeld de inrichting van uw staat, jeugd en jongeren, evenementen en sportbeleid, varieert de bereidheid om mee te praten van plusminus 40% tot 85,7%

Een verklaring hiervoor kan zijn dat over het algemeen de respondenten een goede tot zeer goede beoordeling geven aan hun woonomgeving (zie rapportcijfers).

Hieruit zou geconcludeerd kunnen worden dat de bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving en waarschijnlijk van mening zijn dat zijzelf niets aan hun woonomgeving hoeven te veranderen. Het is immers goed zoals het is. Een andere verklaring is dat respondenten nooit hebben nagedacht over de mate waarin ze zich verantwoordelijk voelen voor hun woonomgeving en manieren waarop ze zich actief kunnen inzetten voor hun woonomgeving.

Wil de gemeente bewerkstelligen dat bewoners meer verantwoordelijkheid en inzet tonen voor hun woonomgeving dan zal ze o.a. zich meer op wijkbijeenkomsten moeten presenteren.

Mogelijk dat de zogenoemde WERKATELIERS een belangrijk instrument vormen.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Kwaliteitsaspect 1: Oordeel functioneren gemeente

In het Burgeronderzoek worden aan de respondenten 11 vragen voorgelegd over het Functioneren van het gemeentebestuur. Het gaat om o.a. om de mate waarin het gemeentebestuur signalen vanuit de samenleving en de burgerij oppikt, deze signalen ook serieus neemt, om toegankelijkheid en openheid daarvoor en volgens burgers tegemoetkomt aan hun wensen en opvattingen.

Hiervoor is het van belang dat besturen en bestuurders oor hebben voor de belangen en ideeën van burgers, dat het bestuur betrouwbaar handelt, snel werkt en goed bereikbaar is en dat het uiteindelijk resultaten weet te boeken.

Dit kwaliteitsaspect wordt RESPONSIVITEIT genoemd.

Items:

De gemeente weet over het algemeen goed wat er speelt onder de mensen.

De gemeente bekommert zich om de mening van mensen zoals ik.

De gemeente doet veel om de mensen bij het bestuur van de gemeente te betrekken.

De gemeente is er tot nu toe in geslaagd enkele belangrijke problemen op te lossen.

De gemeente waarin ik woon voert een goed financieel beleid.

De gemeente waarin ik woon kent een gematigd lokaal lasten beleid.

De gemeente moet zich op wijkbijeenkomsten presenteren.

De gemeente is goed bereikbaar.

De gemeente heeft goede openingstijden.

De gemeente heeft een goede telefonische bereikbaarheid.

De gemeente werkt snel.

De gemeente komt afspraken na.

Kunt u de informatie die u zoekt op de website makkelijk vinden?

Bijlage 1a Componentanalyse Responsiviteit

Rotated Component Matrixa

Items	Responsiviteit*
	1
De gemeente weet over het algemeen goed wat er speelt onder de mensen.	,751
De gemeente bekommert zich om de mening van mensen zoals ik.	,710
De gemeente doet veel om de mensen bij het bestuur van de gemeente te betrekken.	,706
De gemeente is er tot nu toe in geslaagd enkele belangrijke problemen op te lossen.	,705
De gemeente waarin ik woon voert een goed financieel beleid.	,563
De gemeente waarin ik woon kent een gematigd lokaal lasten beleid.	,477
De gemeente moet zich op wijkbijeenkomsten presenteren.	,384
De gemeente is goed bereikbaar.	,790
De gemeente heeft goede openingstijden.	,697
De gemeente heeft een goede telefonische bereikbaarheid.	,646
De gemeente werkt snel.	,590
De gemeente komt afspraken na.	,586
Kunt u de informatie die u zoekt op de website makkelijk vinden?	,408

Validiteit vragen

Cronbach's Alpha = 0,726 (voor 1 t/m 7)

Cronbach's Alpha = 0,767 (voor 8 t/m 12)

Componentanalyse fysieke voorzieningen

Component Matrixa

	Component 1
basisonderwijs.	,974
buurthuizen/gemeenschapshuizen.	,974
sportgelegenheden.	,927
speelvoorzieningen jongeren 5 - 12 jaar.	,900
voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzaal).	,889
openbaar vervoer.	,808
winkels voor de dagelijkse boodschappen.	,807
voorzieningen jongeren 13 - 19 jaar (ontmoetingsplek).	,571

Bijlage 2 tevredenheid, ontevredenheid over de voorzieningen in de buurt.

Winkels dagelijkse boodsch.			
Buurt	ontevreden	tevreden	Tevreden
Sanderbout	21,4%	Grevenbicht / Papenhoven	94,4%
Einighausen	20,0%	Sittard-Centrum	93,8%
Holtum	20,0%	Overhoven	92,5%
Geleen-Zuid	7,3%	Born	92,4%
Lindenheuvel	7,0%	Kollenberg-Park Leyenbroek	92,3%
		Broeksittard	92,3%
Openbaar vervoer			
Buurt	ontevreden	tevreden	Tevreden
Obbicht	25,9%	Sittard-Centrum	97,4%
Limbricht	11,1%	Kemperkoul	90,2%
Holtum	8,3%	Ophoven	89,6%
Kluis	8,1%	Kollenberg-Park Leyenbroek	88,0%
Hondsbroek	7,8%	Geleen-Centrum	87,9%
Basisonderwijs			
Buurt	ontevreden	tevreden	Tevreden
Lindenheuvel	11,8%	Baandert	95,2%
Guttecoven	8,3%	Obbicht	94,1%
Kollenberg-Park Leyenbroek	8,0%	Geleen-Zuid	92,7%
Buchten	5,6%	Kemperkoul	92,4%
Munstergeleen / Windraak	4,5%	Limbrichterveld	90,4%
Voorschoolse opv.			
Buurt	ontevreden	tevreden	Tevreden
Obbicht	12,5%	Geleen-Zuid	93,8%
Einighausen	11,1%	Baandert	90,0%
Limbrichterveld	8,0%	Kluis	90,0%
Limbricht	6,7%	Geleen-Noord	86,4%
Kollenberg-Park Leyenbroek	4,8%	Buchten	85,7%

Speelvoorz jeugd 5-12 jr.			
Buurt	ontevreden		tevreden
Sanderbout	44,4%	Ophoven	84,6%
Lindenheuvel	37,5%	Kemperkoul	79,2%
Grevenbicht / Papenhoven	30,0%	Born	73,3%
Baandert	28,6%	Obbicht	72,7%
Guttecoven	22,2%	Geleen-Zuid	70,0%

Voorz (ontmoetingsplek jeugd 13-19 jr.)			
Buurt	ontevreden		tevreden
Grevenbicht / Papenhoven	50,0%	Vrangendael	80,0%
Lindenheuvel	31,3%	Guttecoven	80,0%
Vrangendael	20,0%	Kluis	80,0%
Overhoven / Omgeving	16,7%	Limbricht	75,0%
Schwienswei			
Broeksittard	16,7%	Obbicht	75,0%

Sportvoorzieningen			
Buurt	ontevreden		tevreden
Limbricht	15,8%	Overhoven / Omgeving Schwienswei	90,2%
Sanderbout	12,5%	Munstergeleen / Windraak	89,4%
Guttecoven	10,5%	Geleen-Zuid	89,2%
Holtum	10,0%	Vrangendael	88,9%
Grevenbicht / Papenhoven	8,7%	Broeksittard	88,9%

Buurthuizen			
Buurt	ontevreden		tevreden
Limbricht	17,7%	Guttecoven	97,7%
Einighausen	12,1%	Vrangendael	95,0%
Geleen-Centrum	8,7%	Born	92,4%
Sanderbout	8,3%	Grevenbicht / Papenhoven	89,6%
Geleen-Noord	7,1%	Munstergeleen / Windraak	88,7%

Straatverlichting			
Buurt	ontevreden		tevreden
Geleen-Centrum	11,8%	Guttecoven	92,0%
Sittard-Centrum	8,4%	Buchten	91,8%
Limbricht	8,3%	Born	89,5%
Vrangendael	8,1%	Kluis	89,1%
Stadbroek	7,6%	Baandert	89,1%
Obbicht	7,5%	Limbrichterveld	88,7%

Groenvoorziening.			
Buurt	ontevreden		tevreden
Sanderbout	34,7%	Kollenberg-Park Leyenbroek	77,3%
Geleen-Centrum	33,1%	Vrangendael	75,7%
Stadbroek	28,7%	Holtum	73,6%
Lindenheuvel	26,7%	Kemperkoul	72,9%
Broeksittard	24,0%	Geleen-Zuid	67,1%

Parkeren			
Buurt	ontevreden		tevreden
Sanderbout	41,6%	Holtum	71,3%
Geleen-Centrum	41,5%	Limbricht	68,9%
Limbrichterveld	36,0%	Buchten	67,8%
Stadbroek	35,5%	Geleen-Zuid	67,7%
Sittard-Centrum	34,5%	Munstergeleen / Windraak	67,4%

Bijlage 3. Aantal eenpersoonshuishoudens

Eenpersoonshh %	buurt	rapportcijfer	stadsdeel	stedelijkheid
29	Grevenbicht / Papenhoven	7	1	5
25	Guttecoven	6,9	1	5
22	Einighausen	6,8	1	5
26	Obbicht	6,4	1	5
28	Buchten	6,4	1	4
25	Limbricht	6,3	1	4
37	Kollenberg-Park Leyenbroek	6,3	4	3
24	Munstergeleen / Windraak	6,2	3	4
36	Oud Geleen / Hasselderveld	6,2	3	2
32	Born	6,1	1	4
27	Holtum	6,1	1	5
19	Hondsbroek	5,9	1	4
25	Kemperkoul	5,9	3	3
38	Limbrichterveld	5,8	4	3
34	Ophoven	5,6	4	3
44	Baandert	5,6	5	2
64	Sittard-Centrum	5,6	4	2
37	Overhoven / Omgeving Schwienswei	5,6	5	2
41	Kluis	5,5	3	2
39	Broeksittard	5,5	4	3
44	Geleen-Zuid	5,5	3	3
42	Geleen-Noord	5,4	2	2
37	Sanderbout	5,3	4	4
34	Lindenheuvel	5,3	2	3
49	Vrangendael	5,3	5	2
49	Geleen-Centrum	5,1	2	2
45	Stadbroek	4,8	5	2

Bijlage 2a Componentanalyse Fysieke verloedering Leefbaarheid woonbuurt
Component Matrixa

	Verloedering
rommel op straat.	,815
hondenpoep op straat.	,708
bekladding van muren en/of gebouwen.	,692
Vernieling bushokjes	,632

Bijlage

**Als bewoner actief om de leefbaarheid in uw buurt te verbeteren *
medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in uw buurt**

Buurt:	Percentage
Guttecoven	x
Einighausen	x
Holtum	x
Ophoven	66,7%
Obbicht	66,7%
Munstergeleen / Windraak	62,5%
Overhoven / Omgeving Schwienswei	50,0%
Broeksittard	50,0%
Buchten	50,0%
Grevenbicht / Papenhoven	50,0%
Lindenheuvel	48,6%
Sittard-Centrum	46,7%
Geleen-Noord	43,8%
Geleen-Centrum	42,9%
Kemperkoul	40,6%
Born	40,0%
Kluis	38,1%
Vrangendael	37,5%
Sanderbout	33,3%
Kollenberg-Park Leyenbroek	33,3%
Hondsbroek	33,3%
Limbrichterveld	30,0%
Oud Geleen / Hasselderveld	30,0%
Limbricht	25,0%
Geleen-Zuid	23,5%
Stadbroek	18,2%
Baandert	10,0%

 > gemiddelde.

 < gemiddelde

Als bewoner actief om de leefbaarheid in uw buurt te verbeteren * medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in uw buurt	
Buurt:	Percentage
Guttecoven	x
Einighausen	x
Holtum	x
Ophoven	66,7%
Obbicht	66,7%
Munstergeleen / Windraak	62,5%
Overhoven / Omgeving Schwienswei	50,0%
Broeksittard	50,0%
Buchten	50,0%
Grevenbicht / Papenhoven	50,0%
Lindenheuvel	48,6%
Sittard-Centrum	46,7%
Geleen-Noord	43,8%
Geleen-Centrum	42,9%
Kemperkoul	40,6%
Born	40,0%
Kluis	38,1%
Vrangendael	37,5%
Sanderbout	33,3%
Kollenberg-Park Leyenbroek	33,3%
Hondsbroek	33,3%
Limbrichterveld	30,0%
Oud Geleen / Hasselderveld	30,0%
Limbricht	25,0%
Geleen-Zuid	23,5%
Stadbroek	18,2%
Baandert	10,0%

x=geen gegevens beschikbaar

 > gemiddelde

 < gemideelde